Guia docent
410103 - SFE - Societat, Família i Educació

Última modificació: 04/09/2026

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT D'IDIOMES (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2026 **Crèdits ECTS:** 4.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: ALBERT SANCHEZ GELABERT

Altres: Primer quadrimestre:
ALBERT SANCHEZ GELABERT - FP1, FP2, TEC1, TEC2

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:
CEMG10. Relacionar l'educació amb el medi i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat, tant en l'adquisició de competències i aprenentatges com en l'educació en el respecte dels drets i llibertats, en la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones amb discapacitat.
CEMG11. Conèixer l'evolució històrica de la família, els seus diferents tipus i la incidència del context familiar en l'educació.
CEMG12. Adquirir habilitats socials en la relació i orientació familiar.

Genèriques:
CG2. Sostenibilitat i compromís social: valorar la complexitat dels fenòmens socials típics de la societat del benestar i ser sensible a la realitat social (plural, diversa i multicultural), per a facilitar la inclusió de tot l'alumnat i transmetre un compromís ètic i del dret a la diferència.
CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
CG3. Comunicació eficaç oral i escrita: comunicar-se de forma oral i escrita amb altres persones sobre els resultats de l'aprenentatge i de l'elaboració del pensament, i participar en debats sobre temes educatius.

METODOLOGIES DOCENTS

La metodologia que s'utilitza té en compte que els alumnes tenen un nombre d'hores de presencialitat a l'aula, i al mateix temps, un nombre d'hores que s'han de destinar al seu treball autònom. En qualsevol d'aquests entorns es vol fomentar una vivència engrescadora, que ajudi a desvetllar la creativitat i la reflexió.
Les activitats d'aula s'estructuren buscant una formació teòrica de l'alumne, que es va consolidant gràcies a la comunicació que es dona en diferents grups de treball. El professor fa algunes exposicions a l'aula quan es vol introduir el tema, presentar una situació pràctica breu, o bé exposar els continguts teòrics. Sempre procurarà utilitzar diferents suports tecnològics.
Es demana la participació activa de l'alumnat en les sessions d'aula, tant en el treball en gran grup com en petit grup, especialment a l'hora d'elaborar conjuntament les seves conclusions. Es treballarà per a millorar el llenguatge expressiu i comunicatiu, usant diferents formats com ara vídeos, exposicions orals, respostes escrites, debats...Per tal de millorar l'argumentació s'utilitzaran tècniques de simulació i d'anàlisi de casos pràctics i de debat. Es busca en tot moment una pràctica reflexiva de l'activitat docent. El treball fora de l'aula estarà organitzat en tasques individuals i/o en petit grup.

Tant pel treball d'aula com pel que es fa fora, es proporcionen documents de consulta, i alhora es promou la recerca autònoma dels alumnes. Es vol també promoure l'ús d'eines com els mapes conceptuals, resums, esquemes...

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

-Adaptar l'educació prevista al medi en el qual es desenvolupen.
-Comprendre la funció educadora de la família en relació a l'adquisició de competències i aprenentatges.
-Conèixer els diferents tipus de famílies i la incidència del context familiar en l'educació.
-Comprendre la funció educadora del/de la docent en l'educació en el respecte dels drets i llibertats.
-Comprendre la funció educadora del/de la docent en l'educació en el respecte a la llibertats de drets i oportunitats entre homes i dones.
-Comprendre la funció educadora del/de la docent en l'educació per a la no discriminació de les persones amb diversitat funcional.
-Comprendre la funció educadora de la comunitat, cercar informació en relació a la concreció d'activitats que es duen a terme en la comunitat institucional (barri, municipi, comarca, ...) d'un centre docent determinat.
-Establir relacions entre l'educació docent i l'educació de la comunitat quant a la inculcació del respecte dels drets i llibertats i la igualtat d'oportunitats per a tothom.
- Analitzar l'impacte social de l'ús massiu de les noves tecnologies. Conveniència de la seva aplicació a l'aula.
-Adquirir habilitats socials i desenvolupar estratègies en la relació amb l'alumnat, professorat, famílies i altres agents socials.
-Desenvolupar estratègies de relació amb les institucions comunitàries o altres organitzacions no institucionals pròpies del context educatiu d'un centre docent determinat.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	72,0	72.00
Hores activitats dirigides	10,5	10.50
Hores grup gran	17,5	17.50

Dedicació total: 100 h

CONTINGUTS

Competències docents.

Descripció:
Es vol desenvolupar la comunicació verbal i no verbal de l'alumnat, alhora que es treballa la gestió de les emocions en el context escolar. Es posa especial énfasis en la resolució de conflictes i en les tècniques de mediació. Es vol promoure en tot moment una actitud per part dels futurs docents d'orientació personal, acadèmica i professional dels seus alumnes. Alhora es procura dotar els estudiants d'eines de desenvolupament personal que contribueixin al seu desenvolupament professional constant.

Dedicació: 8h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 4h

L'educació en el respecte dels drets i llibertats i en l'equitat.

Descripció:
Al llarg dels diversos temes que es proposen als alumnes es vol treballar el paper que ha de tenir el docent en la consecució d'una educació en el respecte dels drets i llibertats a la societat i entre iguals. Es treballarà especialment l'educació en la llibertat de drets i oportunitats entre homes i dones en la societat actual, i al mateix temps, com es pot fomentar una educació en la igualtat de tracte i no discriminació de les persones.

Dedicació: 8h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 4h

El paper dels diferents entorns no docents en el desenvolupament humà i en l'educació.

Descripció:
En aquesta assignatura es fa un anàlisi de l'entorn familiar i de l'evolució que ha patit aquest, als darrers anys. Així mateix es presenten els diferents tipus de família que podem trobar a les nostres aules, i com desenvolupar habilitats de comunicació efectiva i afectiva en els diferents models d'interlocució. Es treballa com fer una orientació familiar de qualitat, que ajudi a millorar l'experiència educativa al Centre. En aquest sentit es fonamenten convenientment les tècniques de comunicació a les entrevistes personals i a les reunions de pares.
S'analitza també l'entorn social institucional extern al centre, esmentant Institucions educadores que hi hagi al barri o municipi on es trobi el centre escolar. També es presenta als futurs docents la diversitat d'Institucions públiques que existeixen relacionades amb l'educació. Es fomenta l'adquisició d'estratègies d'intervenció en el context social institucional extern al centre.

Dedicació: 8h
Grup gran/Teoria: 4h
Aprenentatge autònom: 4h

ACTIVITATS

Activitats que fomentin la participació activa de l'alumnat a l'aula, la discussió dels diferents punts de vista i la consecució de conclusions pràctiques ben fonamentades en el coneixement educatiu.

Dedicació: 20h
Activitats dirigides: 20h

Activitats d'avaluació continuada que es desenvolupen a l'aula i/o fora de l'aula, tant en petit com en gran grup.

Dedicació: 20h
Activitats dirigides: 20h

Activitats de síntesi que suposen la interconnexió dels diferents continguts treballats a l'assignatura. Es porten a terme en petit o gran grup.

Dedicació: 20h
Activitats dirigides: 20h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Qualsevol acte de frau acadèmic, plagi, ús o tinença a l'abast de mitjans no autoritzats en qualsevol activitat d'avaluació comportarà la qualificació de zero (0) en la prova o lliurament afectat. A més, d'acord amb la normativa de la Universitat, la possible derivació dels fets per a l'obertura d'un expedient disciplinari implicarà que l'assignatura quedi en l'estat provisional de "pendent d'avaluació" fins a la resolució de l'expedient. La gestió d'aquestes incidències es desplega d'acord amb el **Marc d'actuació per a la integritat acadèmica en l'avaluació de la UPC**.

Assistència participativa: 10%
Realització d'exercicis i treballs a l'aula: 30%
Entregues d'exercicis i treballs fets a casa: 30%
Treball final: 30%

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Albaladejo Mur, M.. Cómo decirlo: Entrevistas eficaces en el ámbito educativo.. Barcelona: Graó, 2010.
- Albaigés, B.. "La segregació escolar: les disparitats municipals com a nova font de desigualtat". Revista Papers [en línia]. 68, 69–81. Disponible a: https://www.institutmetropoli.cat/wp-content/uploads/2026/05/Revista_Papers_68_online_ART_4.pdf.- Baumrind, D.. "Effects of authoritative parental control on child behavior.". Child Development [en línia]. 37(4), 887–907. Disponible a: https://doi.org/10.2307/1126611.- Bernstein, B.. Class, Codes and Control. Volume 1: Theoretical Studies towards a Sociology of Language. Routledge & Kegan Paul, 1971.
- Bourdieu, P.; Passeron, J.-C.. La reproducción: Elementos para una teoría del sistema de enseñanza. Laia, 1981.
- Tort, A.; Collet, J. Escola, famílies i comunitat: la perspectiva imprescindible per educar avui. Barcelona: Octaedro, 2017. ISBN 9788499219172.
- Cobreros Vicente, L.; Gortazar, L. . Escuelas resilientes: Excelencia en centros educativos desafiados por la pobreza. Aprendizajes de Canarias y Catalunya.. EsadeEcPol, Fundació ”la Caixa” i Save the Children. , 2026.
- Rosenthal, R., & Jacobson, L. . Pygmalion in the Classroom: Teacher Expectation and Pupils’ Intellectual Development.. Holt, Rinehart and Winston. , 1968.
- Valls, O.; Sánchez-Gelabert, A.; Troiano, H.. "La actitud del alumnado frente a la escuela. ". Cuadernos de Investigación Educativa [en línia]. 14(1), e201. Disponible a: https://doi.org/10.18861/cied.2023.14.1.3254.

Complementària:

- Comellas, M.J. Família i escola: compartir l’ educació. Barcelona: Graó, 2009. ISBN 9788478276912.
- De Vicente, J. Escuelas sostenibles en convivencia: 7 ideas clave. Barcelona: Graó, 2010. ISBN 9788478279661.
- Subirats, J.; Albaigés, B. (coords.). Educació i comunitat: reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents educatius [en línia]. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2006 [Consulta: 10/10/2018]. Disponible a: https://www.fbofill.cat/sites/default/files/424.pdf.
- Meirieu, P. Carta a un joven profesor: por qué enseñar hoy. Barcelona: Graó, 2006. ISBN 9788478274543.
- Albaigés, B.; Selva, M.; Baya, M.. Infants, família, escola i entorn: Claus per a un temps educatiu compartit. Projecte Temps de barri, temps educatiu compartit.. Fundació Jaume Bofill, 2009.
- Blasco, J. . Els programes per fomentar la implicació parental en l’educació serveixen per millorar el rendiment escolar? . Barcelona: Fundació Jaume Bofill i Ivàlua, 2018.
- Bonal, X.. Municipis contra la segregació escolar: Sis experiències de política educativa local. Fundació Jaume Bofill, 2012.
- Carbonell, J.. La escuela: Entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación. Octaedro, 1996.
- Subirats, M. Coeducació, aposta per la llibertat. Barcelona: Octaedro Editorial, 2017. ISBN 9788499219189.
- Garcia Gràcia, M.; Sánchez-Gelabert, A. . "La heterogeneidad del abandono educativo en las transiciones posobligatorias: Itinerarios y subjetividad de la experiencia escolar.". Papers. Revista de Sociologia [en línia]. 105(2), 235–257Disponible a: https://doi.org/10.5565/rev/papers.2775 .
- McRobbie, A.. "Working class girls and the culture of femininity". Women's Studies Group at the Centre for Contemporary Cultural Studies (Ed.). Women Take Issue: Aspects of Women’s Subordination. Hutchinson, 1978.
- Essomba, M.A. Liderar escuelas interculturales e inclusivas: equipos directivos y profesorado ante la diversidad cultural y la inmigración. Barcelona: Graó, 2006. ISBN 9788478274246.
- Vesselinova, T. B. . Urban Loops of Play: Analysing the Children Network and Play Spaces in the City of Barcelona. Universitat Politècnica de Catalunya - Treball de fi de màster, 2024.
- Willis, P.. Learning to Labour: How Working Class Kids Get Working Class Jobs.. Saxon House, 1977.
- Bisquerra, Rafael. Educación emocional y bienestar. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer9788471978769, 2008. ISBN 9788471978769.
- Collet, J.; Tort, A. Famílies, escola i èxit : millorar els vincles per millorar els resultats [en línia]. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2011 [Consulta: 25/11/2021]. Disponible a: https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/t/s/a/3/g/9/7/e/a/555.pdf.